

Van: samendordtwest <[redacted]>

Verzonden: donderdag 10 juli 2025 16:11

Aan: Raadsgriffie Dordrecht <Raadsgriffie@dordrecht.nl>; Vermeulen, L (Laurette) <l.vermeulen2@dordrecht.nl>

CC: samendordtwest <[redacted]>

Onderwerp: Terugblik 1,5 jaar Samen Dordt West

Geachte heer/mevrouw,

Met trots sturen wij u de Terugblik 1,5 jaar Samen Dordt West.

Deze uitgave geeft een beeld van wat tot nu toe is gedaan en bereik door het Nationaal Programma Dordt West. Bewoners van de vier wijken én de mensen die voor en met hen werken, vertellen erover.

De Terugblik laat zien hoe we ons inzetten om Dordt West naar het gemiddelde van Dordrecht te brengen op de thema's die er voor bewoners toe doen. En welke stappen we daarin hebben gezet. Intussen gaat het werk in de wijken door.

Regeren is immers vooruitzien met een blik achterom.

Wij wensen u veel leesplezier.

Kunnen jullie dit document door zetten naar de raadsleden?

[redacted], programmadirecteur Nationaal Programma Dordt West

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Projectsecretaris/ ondersteuner
Nationaal Programma Dordt West

Programmabureau Samen Dordt West
Vorrinklaan 202
Dordrecht

Werkdagen: woensdag en donderdag

Terugblik

1,5 jaar

Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid
Dordt West 2023-2043

Terugblik

1,5 jaar

Samen

Dordt West

Inhoud

Voorwoord	3
Inleiding	5
Wonen en fysieke leefomgeving	6
Gezond en samen leven	14
Leren en ontwikkelen	19
Arbeidsmarkt en bestaanszekerheid	24
Leefbaar en veilig	34
Bewoners doen mee	39

Voorwoord

We zijn inmiddels anderhalf jaar onderweg met het Nationaal Programma Dordt West – en wat is er al veel moois gebeurd. In 2022 begonnen we met een brede verkenning. Inmiddels zijn de eerste plannen in uitvoering en zien we steeds meer initiatieven tot leven komen. Daar ben ik trots op.

Tegelijkertijd weten we: er is nog veel te doen. Niet iedereen in Dordt West heeft gelijke kansen. Sommige gezinnen hebben moeite om rond te komen, spreken de taal niet goed of wonen in een slecht geïsoleerd huis. Veel mensen wonen hier met plezier, maar niet iedereen heeft zicht op een zorgeloze toekomst.

Daarom werken we aan wijken waarin kinderen veilig en gezond opgroeien, jongeren kansen krijgen en bewoners prettig kunnen wonen, werken en leven. Dat vraagt om samenwerking, doorzettingsvermogen en een lange adem. Echte verandering kost tijd – minstens een generatie. De extra stap vooruit, die zetten we samen met al onze partners in Dordt West en met steun vanuit de rijksoverheid.

We investeren in wat nodig is: van betere woningen en openbare ruimte tot het versterken van de weerbaarheid van jongeren. We ondersteunen inwoners bij werk en participatie en bieden voorlichting over geldzaken. Ook zijn we gestart met een Kinderraad, die meedenkt over thema's als gezonde voeding en armoede.

Wat mij het meest raakt, is de inzet van bewoners. Mensen die zich al jaren vrijwillig inzetten voor hun buurt – door activiteiten te organiseren, burens te helpen of simpelweg de straat schoon te

houden. Zij laten ons zien wat er echt nodig is. Hun kennis en ervaring zijn onmisbaar. Een wijkaanpak draait immers om de bewoners en hun leefomgeving.

Daarom werken we lerend: we luisteren, verzamelen verhalen en koppelen die aan professionele en wetenschappelijke inzichten. Zo bouwen we samen aan een aanpak die werkt én blijft werken. We zijn op weg. En ik kijk ernaar uit om samen met jullie verder te bouwen aan een mooier, kansrijker en veiliger Dordt West.

Namens de Alliantie Dordt West,

■■■■■■■■■■

Programmadirecteur Samen Dordt West

**“Ik blijf vechten om
onze wijk schoner,
mooier en fijner te
maken.”**

Bewoonster Bea Kolk, bestuur Wijkraad Krispijn

Inleiding

Vooruitzien met een blik achterom

In de wijken Oud-Krispijn, Nieuw-Krispijn, Wielwijk en Crabbehof moet het prettig en veilig wonen zijn. Bewoners moeten de kans krijgen om te leren en te werken. Maar ook een stabiel inkomen hebben en gezond kunnen opgroeien en oud worden.

Om Dordt West op deze terreinen naar het gemiddelde van Dordrecht te brengen, is een impuls nodig. Die geven we door samen te werken in het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid Dordt West 2023 – 2043. Dordt West is één van twintig stedelijke gebieden binnen het landelijke programma Leefbaarheid en Veiligheid. Daardoor weten wij ons financieel gesteund door het rijk.

Woningcorporaties, organisaties op het gebied van onderwijs en welzijn, politie, ondernemers en de gemeente vormen samen de Alliantie Dordt West. Die brengt bestaande en nieuwe initiatieven in de vier wijken samen. Is versterking, vernieuwing of een doorbraak nodig? Dan zijn de lijnen kort en vinden de partners elkaar snel. De alliantie bepaalt de koers, het programmabureau Samen Dordt West coördineert de uitvoering.

In de afgelopen 1,5 jaar hebben we de eerste resultaten geboekt. Resultaten vertalen zich niet alleen in cijfers, maar ook in ervaringen. Het gaat niet alleen om tellen, maar ook om vertellen. Bewoners en mensen die voor en met hen werken, delen hun ervaringen in deze Terugblik. Terwijl u leest, gaat het werk in de wijken en voor de bewoners door. Regeren is immers vooruitzien met een blik achterom.

Wonen en fysieke leefomgeving

Verduurzaming uit de startblokken

Tessa van Duijvenbode en Kim Ardon in één van de zeven plantsoenen in Crabbefhof. De woningen rondom deze plantsoenen kunnen energiezuiniger worden gemaakt.

Met miljoenen euro's aan subsidie worden honderden particuliere woningen duurzamer gemaakt. Voor deze uitdaging is een aparte projectorganisatie in het leven geroepen. Het geld kwam beschikbaar na een aanvraag van het Nationaal Programma Dordt West bij het Volkshuisvestingsfonds. "Wij hebben een fantastisch aanbod en hopen dat woning-eigenaren dat ook zo zien."

Aan het woord is Tessa van Duijvenbode. Zij houdt zich bezig met het informeren en enthousiast maken van bewoners. In Crabbehof zijn dat de eigenaren van circa negenhonderd woningen, gelegen rond zeven plantsoenen. Het gaat in eerste instantie om eengezinswoningen (ook wel grondgebonden woningen genoemd) met energielabel D, E, F en G. Appartementen volgen later.

Eerste stap

De eerste stap op weg naar een duurzamer huis is een afspraak maken met een isolatieadviseur. "Met deze adviseur bespreek je wat nodig is om je woning beter te isoleren. Als dat in beeld is, kan je subsidie aanvragen. De volgende stap is het inhuren van een aannemer om het werk uit te voeren", legt Tessa uit. De isolatieadviseurs helpen ook bij het aanvragen van subsidie en bij het contact met de aannemer. "Maar het is belangrijk dat woningeigenaren zelf de regie houden. Het is hun huis."

Extra opleiding

De isolatieadviseurs spelen dus een belangrijke rol. De Energiehulpen gaan deze rol op zich nemen. "Veel mensen kennen de Energiehulpen al van hun adviezen om energie te besparen", zegt Tessa. "Om als isolatieadviseur te kunnen werken, hebben ze een extra opleiding gevolgd."

Brief en huisbezoek

De huiseigenaren die in aanmerking komen, worden op uiteenlopende manieren benaderd en geïnformeerd. "Zij krijgen een brief en we gaan met de Energiehulpen de plantsoenen af om mensen enthousiast te maken", legt Tessa uit. Ook kunnen eigenaren vanaf de zomer zelf contact opnemen met de Energiehulp om een huisbezoek in te plannen. Wij hopen dat burens hierover met elkaar in gesprek gaan.

Voor huizen die aan elkaar vastzitten, is het vaak praktischer om dingen te combineren. Dat geldt voor het geven van advies, maar ook voor het werk dat moet worden gedaan."

Energiezuinige woning klaar voor de toekomst

Het energiezuinig maken van huizen is belangrijk voor de energietransitie. Op termijn moeten zoveel mogelijk huizen van het aardgas af. Dat heeft alleen zin voor woningen die goed geïsoleerd zijn. Woningbouwcorporaties Woonbron en Trivire zijn druk bezig met verduurzaming van hun huurwoningen. De projectorganisatie richt zich op koopwoningen in de wijk. Volgend jaar start een soortgelijk project in Krispijn.

Kim Ardon is projectmanager. Haar taak is om ervoor te zorgen dat alle onderdelen van het project soepel verlopen. "Door subsidie aan te vragen, kunnen inwoners een beroep doen op het geld. Zij zijn niet verplicht om zelf geld in te leggen. We gaan inwoners actief betrekken en helpen bij het aanvragen en gebruiken van de subsidie.

De aanpak in Krispijn zal aansluiten bij wat deze wijk nodig heeft. Kim legt uit: "Een belangrijk punt is dat de grond daar daalt. Alles bij elkaar is het een mooie, maar grote uitdaging waar we gelukkig tien jaar de tijd voor hebben."

Energiehulpen gaan aan de slag als isolatieadviseur.

Investerings vanuit bijdragen Volkshuisvestingsfonds op een rij

Het Nationaal Programma Dordt West diende twee keer een aanvraag in bij het Volkshuisvestingsfonds. En met succes. Voor de wijk Crabbehof kwam ruim 17 miljoen euro beschikbaar. Voor Krispijn kwam 8 miljoen euro vrij. Een aanzienlijk deel hiervan is bestemd voor het energiezuiniger maken van particuliere woningen in beide wijken. Daarmee gaat een aparte projectorganisatie aan de slag. Dankzij de uitkering kunnen ook 2 extra wijkconciërges aan de slag. Maar er gebeurt meer. Hiernaast een overzicht van de geplande investeringen. Het geld uit het Volkshuisvestingsfonds moet binnen tien jaar worden besteed.

Investerings in Crabbehof

- Verduurzamen van 900 particuliere koop- en 25 particuliere huurwoningen
- Deze negenhonderd woningen staan onder andere rond zeven plantsoenen. Ook de plantsoenen krijgen een opknapbeurt, net als de omgeving van de Troelstraweg, Ruys de Beerenbrouckstraat en Colijnstraat. Doel is om de buurt groener en daardoor koeler te maken. Ook worden de plantsoenen een plek waar mensen elkaar kunnen ontmoeten. Bewoners kunnen over de nieuwe inrichting meedenken.
- Bij 200 van de 900 woningen pakken we ook het achterstallig onderhoud aan
- Bestaande panden, zoals de Meubeloutlet en een oud schoolgebouw, worden omgebouwd tot woningen en maatschappelijke voorzieningen.
- In het nieuw te bouwen zorgcomplex van de Protestantse Zorggroep Crabbehof (PZC) komt ruimte voor ontmoetingsplek de Crabbehoeve

Investerings in Krispijn

- Verduurzamen van 675 particuliere woningen
- Bij ruim 100 van deze woningen pakken we ook het achterstallig onderhoud aan
- Opknappen van vier pleinen in de wijk
- De Dubbeldamseweg-Zuid maken we groener en verkeersluw
- Verbeteren van de omgeving van het sportpark Patersweg
- Bouwen van 38 zorgwoningen in het oude schoolgebouw aan de Bosboom-Toussaintstraat
- Onderzoek doen naar bodemdaling bij woningen
- Drie 'wijkhubs' waar bewoners elkaar kunnen ontmoeten en samenzijn

Nieuwbouw aan de Piet Heynstraat in Wielwijk.

Meer huizen en een fijne leefomgeving

Ruim 2000 nieuwe huizen bouwen en ruim 1500 extra woningen duurzaam maken. Dat is de inzet van het Nationaal Programma Dordt West in de onderhandeling met het kabinet over de Woondeal.

Het kabinet wil snel meer woningen bouwen en heeft daarvoor extra geld beschikbaar gesteld. Het hoopt deze woningbouw samen met en in de NPLV-gebieden van de grond te krijgen. Tijdens de Woontop in december 2024 maakten overheden, woningcorporaties en de NPLV-gebieden hierover de eerste afspraken.

Groen licht

Het Nationaal Programma Dordt West heeft een plan ingediend voor woningbouwprojecten in de komende vijf jaar. In april 2025 bezocht een delegatie van het ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening een aantal van deze projecten. Bij groen licht vanuit Den Haag kan na de zomer van 2025 gestart worden.

Meer kwaliteit

“Nieuwe woningen zijn belangrijk om te voldoen aan de woonwensen van onze inwoners. Ze dragen bij aan doorstroming op de woningmarkt. Bijvoorbeeld van een klein naar een groter huis. Of juist andersom”, zegt Mirjam Vermaat, programmadirecteur van het Nationaal Programma Dordt West. Ook de openbare ruimte zal erop vooruitgaan. En er is ruimte om verouderde woningen te slopen of op te knappen. Mirjam Vermaat: “Het gaat dus niet alleen om meer huizen, maar ook om meer kwaliteit. We zetten in op een eigen plek, een thuis voor iedereen in een fijne leefomgeving.”

Het appartementencomplex aan de W.H. Vliegenstraat is voorbereid op een veranderend klimaat.

Duurzame nieuwbouwwoningen met slimme oplossingen

In Crabbefhof werd en wordt volop gebouwd. Aan de Frank van der Goesstraat komt een appartementenblok met 40 woningen en een gebouw met 31 woningen. Een gebouw met 32 appartementen aan de W.H. Vliegenstraat is al klaar. Duurzaamheid staat voorop. De huizen hebben een goede isolatie en HR++ glas. Ook krijgen ze een aansluiting op het warmtenet van HVC.

Zonnepanelen en sedum plantjes

De daken van de woningen krijgen zonnepanelen en worden bedekt met mos-sedum plantjes. Deze planten zorgen voor verkoeling, een betere luchtkwaliteit en meer biodiversiteit. Bij regen nemen de planten het eerste water op. Tijdens droge periodes gebruiken ze het water dat is opgeslagen in speciale kratjes op de daken. Deze kratjes houden regenwater vast, zodat het niet meteen naar het riool stroomt. Dit helpt om wateroverlast te voorkomen en zorgt ervoor dat regenwater nuttig wordt gebruikt.

Impuls voor nieuwbouw van betaalbare huizen

Met de Startbouwimpuls zorgt het rijk dat de bouw van nieuwe woningen sneller op gang komt. Landelijk gaat het om ruim 31.000 woningen. Ongeveer 80% valt in de categorie betaalbaar. Per woning komt gemiddeld € 10.000 beschikbaar.

Ook Dordrecht West profiteert van deze impuls. Twee projecten van woningbouwcorporatie Woonbron aan de W.H. Vliegenstraat en de Frank van der Goesstraat kwamen hierdoor sneller van de grond. Alle huizen zijn sociale huurwoningen. De woningen kwamen in de plaats van verouderde portiekflats. De nieuwbouw draagt bij aan de leefbaarheid van Crabbefhof.

**"Heel leuk om als
isolatieadviseur
mensen te gaan
helpen."**

Chelan Leser, Energiehulp

**ENERGIE
HULP**
Gratis hulp bij besparen

Neizeth houdt haar buurt schoon

'Iedereen kan helpen!'

Tijdens een ronde door de wijk komen we Neizeth de Palm tegen. Zij is wijkambassadeur in Crabbehof. Met een grijper in haar hand en een grote glimlach op haar gezicht ruimt ze afval op.

"Ik ben nu drie jaar wijkambassadeur. Een schone wijk is belangrijk, maar dat gaat niet vanzelf. Mensen laten soms afval naast de container staan of gooien het gewoon op straat. Dat ziet er rommelig uit en trekt ongedierte aan. Ik wil dat onze wijk netjes blijft voor iedereen, daarom ben ik begonnen als wijkambassadeur."

Bewustwording in de buurt

Neizeth inspireert anderen met haar inzet. "Mensen zien mij opruimen en beseffen dat zij ook iets kunnen doen. Ik spreek vaak buurtbewoners aan en leg uit hoe ze hun afval goed kunnen weggooien. Je merkt dat mensen bewuster omgaan met hun afval."

Kleine moeite, groot verschil

Volgens Neizeth hoef je geen wijkambassadeur te zijn om bij te dragen aan een schone wijk. "Zie je afval op straat liggen? Raap het op en gooi het weg. Het kost weinig moeite, maar het maakt een groot verschil." Wie een stapje verder wil gaan, kan wijkambassadeur worden. "De gemeente helpt ons met materialen zoals een grijper en handschoenen. Als er iets mis is met een container, kunnen we het aan hen laten weten."

Van jongs af aan leren

Neizeth gelooft dat bewustzijn al op jonge leeftijd begint. "Kinderen moeten leren dat afval op straat gooien niet normaal is. Mijn nichtje van drie weet al dat ze haar snoeppapiertje in de

Wijkambassadeur Neizeth de Palm houdt haar buurt netjes.

prullenbak moet doen. Wij hebben haar dat geleerd. Als kinderen dat van jongs af aan leren, groeit er een generatie op die beter met afval omgaat. Scholen kunnen hier ook meer aandacht aan besteden. Bijvoorbeeld door lessen over afval en opruimen te geven." Daarnaast helpt het dat de wijkambassadeurs zichtbaar zijn in de wijken. "Door zelf het goede voorbeeld te geven en in gesprek te gaan, bereiken we ook kinderen en jongeren. Zo dragen we bij aan een schonere toekomst."

Een dankbare taak

Neizeth vindt haar werk als wijkambassadeur waardevol en leuk. "Je bent lekker buiten en kunt zelf bepalen wanneer je afval opruimt. Soms organiseert de gemeente iets leuks, zoals een lunch of een ontmoeting met de wethouder. Maar het mooiste is dat je echt verschil kunt maken in de wijk. Samen houden we onze wijk schoon!"

Opruimdagen en Pop-up Milieustraat dragen bij aan een schone wijk

Tijdens de opruimdagen kunnen bewoners hun grofvuil gratis in containers in hun wijk kwijt. Afvalverwerker HVC, wijkambassadeurs en Stichting Wijk voor Wijk werken daarbij samen. Wijk voor Wijk haalt met bakfietsen afval op bij bewoners die het niet zelf kunnen brengen.

Deze stichting zet zich in voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Stichting Geef het Dordt zamelt herbruikbare spullen in en geeft deze aan gezinnen die ze goed kunnen gebruiken

Bij de Pop-up Milieustraat kunnen bewoners in hun eigen wijk klein afval zoals elektrische apparaten, speelgoed en piepschuim inleveren. De gemeente Dordrecht coördineert en betaalt de Opruimdagen en Pop-up Milieustraten.

Gezond en samen leven

Bewoners maken hun wijk **groener en gezelliger**

Een gezellige december-bijeenkomst op het Mauveplein.

Bewoners steken de handen uit de mouwen om hun wijk gezelliger, groener en gezonder te maken. Dit doen zij met de inzet van Buurtklimaatje. Samen met Buurtwerk verbindt deze organisatie bewoners en helpt hun ideeën uit te voeren.

Klein beginnen

Jikke Vergragt is de coördinator van de programmapijler Gezond en samen leven van het Nationaal Programma Dordt West. Zij zegt: "Een fijne en gezonde buurt ontstaat alleen als bewoners zelf meedoen en meebepalen." Buurtwerkers beginnen klein, met een kop koffie en een gesprek. Ze luisteren naar wat bewoners zelf willen en kunnen. Soms hebben bewoners nog een handje nodig bij het organiseren. Vervolgens ondersteunen de buurtwerkers met het uitvoeren van ideeën. Dit kan bijvoorbeeld een activiteit zijn of burens verbinden die samen het groen willen onderhouden."

Leuke activiteiten

Op 18 december 2024 was zo'n moment op het Mauveplein in Krispijn. "Een bewoner wilde iets organiseren voor de decembermaand, maar had dat nog niet eerder gedaan. Samen met buurtwerkers en natuurlijk de bewoners kwam er een sfeervolle activiteit. Er kwam een tent, eten en vuurkorven. Zo werd het een gezellig feest op initiatief van een betrokken bewoner!" Inmiddels is er samen gegeten, zijn er bloemen geplant en was er een kleedjesmarkt. Binnenkort komt er een verhalenpodium, is er waterpret en draait er een film op het plein.

Een gezonde en groene buurt

Een fijne buurt gaat niet alleen over gezelligheid, maar ook over gezondheid. "Niet iedereen kan zomaar naar een park of het bos", zegt Jikke. "De wijk moet uitnodigen om te bewegen, elkaar te ontmoeten en te ontspannen in een groenere omgeving. Wist je dat je omgeving voor bijna een derde invloed heeft op je gezondheid? Daarom werken we vanuit het Nationaal Programma Dordt West aan meer groen, minder hittestress en meer sociale verbinding."

Een nieuw Mauveplein

Het Mauveplein moet zo'n fijne, groene en gezonde plek worden. De bewoners kunnen zelf meedenken over hoe het plein eruit komt te zien. "Zij hebben een grote rol in dit proces. We vinden dit belangrijk omdat je niks hebt aan een gezonde leefomgeving als mensen die niet gebruiken. Bewoners weten precies wat werkt en wat niet. Ze moeten zich eigenaar voelen van het plein. Wij luisteren naar hun wensen en behoeften en vertalen dit in een ontwerp dat echt van onderop komt."

Fijne buurt voor iedereen

De aanpak rondom het Mauveplein heet officieel Assed Based Community Development (ABCD) en gaat verder dan alleen het ontwerpen van het plein. Het gaat om het vinden van en ruimte geven aan talenten van bewoners zodat er een sterke gemeenschap ontstaat waarin mensen zich verantwoordelijk voelen voor hun eigen buurt. "We zien al dingen veranderen door deze nieuwe werkwijze", aldus Jikke. "Buurtwerkers geven het eerste zetje, maar de echte kracht ligt bij de bewoners. Door het versterken van de gemeenschap ontstaat een nog fijnere buurt waar iedereen zich thuis voelt."

Werken aan groene en gezonde plekken

Het Mauveplein en ook de Witte de Withstraat moeten groene en gezonde plekken worden waar bewoners goed contact met elkaar hebben. Daar is de aanpak van Buurtwerk en Buurtklimaatje op gericht. Een nieuwe inrichting gaat het Mauveplein veiliger en aantrekkelijker maken. Door meer bomen en struiken te planten zal het er in de zomer aangenamer zijn. Het aanpakken van het afval rond de containers is een van de speerpunten in de Witte de Withstaat. Een beter contact tussen bewoners onder elkaar en tussen bewoners en organisaties is een tweede doel voor deze straat.

Anja de Vries, Anja Zantman en Jorry Smit in de binnentuin van de flat Zephyr.

Bewoners flat Zephyr:

'Wij hoeven hier niet meer weg.'

Jorry Smit, Anja de Vries en Anja Zantman vormen de bewonersgroep van de flat Zephyr in Crabbehof. Zij wonen er, ieder met hun partner, met plezier. De belangrijkste voordelen? Daarover zijn ze het eens. Het uitzicht is mooi en alles is bij de hand. De winkels, het treinstation en het ziekenhuis.

Vanwege de ziekte van haar man maakt vooral Jorry Smit gebruik van de extra's van de Plusflat. "Dat Aafje aanwezig is, is voor ons echt heel fijn. De verpleegkundige helpt bijvoorbeeld bij het aantrekken van steunkousen bij mijn man."

Fijn idee

Het spreekuur van de wijkverpleegkundige noemen de bewoonsters een voordeel. "Voor bloed prikken of suiker meten, hoef je alleen maar met de lift naar beneden. Zelf maak ik daar nu nog geen gebruik van, maar het is een fijn idee", vindt Anja de Vries. Zij is ook te spreken over het contact met Trivire. "Als je je burens al een poosje niet hebt gezien, kun je dat doorgeven. Dan wordt even gekeken of alles nog goed gaat. Die sociale controle is erg belangrijk."

ThuisPlus coördinator

Ook de ThuisPlus coördinator van Aafje wordt gezien als een aanwinst. "Zij bemiddelt tussen bewoners en de organisaties. Als wij een idee hebben, speelt ze dat door. En ze is een vraagbaak. Dat werkt goed", vindt Jorry Smit.

Gezelligheid

Gezellig is het ook in de Zephyr. Zo is er twee keer per jaar een barbecue en met Pasen wordt een High Tea geserveerd. De tuingroep houdt de binnentuin op orde. "Je kunt de gezelligheid opzoeken, maar ook je eigen leven leiden", zegt Anja Zantman. "Dat vinden wij fijn. Wij hoeven hier niet meer weg."

Wonen met extra's in de Plusflat in Crabbehof

De flat Zephyr in Crabbehof is een Plusflat geworden. Voor de oudere bewoners is er een breed aanbod van ondersteuning en activiteiten. Zoals samen koken en bewegen, geheugentraining en valpreventie. Ook is er een inloopsprekkuur met de wijkverpleegkundige.

De Plusflat is een samenwerking van zorgorganisatie Aafje, woningcorporatie Trivire en de gemeente Dordrecht. Bestuurders van deze partijen gaven 13 februari 2025 het feestelijke startsein. Dit gebeurde onder toezicht van onder andere bewoners en pers. De betrokken organisaties hopen meer Plusflats van de grond te krijgen. Zij zien de Plusflat als een woonvorm die belangrijk is voor de toekomst. Een plek waar ouderen langer zelfstandig en met kwaliteit van leven thuis kunnen wonen.

Stephan Burger (Aafje), Tinka van Rood (Trivire), Chris van Benschop (Gemeente Dordrecht) en Wim van der Kruijff (Gemeente Dordrecht) openden de Plusflat symbolisch.

Vieren en herdenken brengt mensen samen

Het Weizigtpark in Nieuw-Krispijn was in 2024 het decor voor twee grote feesten. Om te beginnen het Ketu Koti festival op 1 juli. Met heerlijk eten, muziek, spoken word en kinderactiviteiten werd de afschaffing van de slavernij gevierd. Het festival volgde op de plechtige herdenking hiervan, een dag eerder.

Krispijnfestijn

Op 14 september 2024 was het opnieuw een vrolijke boel in het park tijdens het Krispijnfestijn. Er was muziek, zang en dans, lekker eten en drinken, spelletjes voor de kinderen, workshops en een pubquiz. Bewoners en organisaties zetten de schouders eronder om de bezoekers een vol en afwisselend programma aan te bieden. Omdat ook het weer meehielp bracht het festival 's middags en 's avonds honderden mensen op de been. Op 6 september 2025 staat de tweede editie op het programma. Ook is er op 1 juli 2025 weer een Ketu Koti festival in het Weizigtpark.

Elkaar leren kennen en begrijpen

Samen vieren en herdenken is belangrijk, zeker in wijken met veel culturen. Het helpt om elkaar beter te leren kennen en begrijpen. Daarom financiert het Nationaal Programma Dordt West het Krispijnfestijn en het Ketu Koti festival.

Leren en ontwikkelen

'Hier komen is
**goed voor
mijn kinderen'**

Sharona met haar zoontje

Terwijl haar zoontje van 4 aan het kleuren is, zit de Dordtse Sharona (25) met haar zoontje van 2 op schoot in de zon. Ze kijkt hoe andere ouders en kinderen zich vermaken op de Speelstraat vóór de Speel-o-theek in Crabbehof.

De straat ligt vol met speelgoed uit de Speel-o-theek. Kinderen spelen er enthousiast mee, soms met of aangemoedigd door vader, moeder of grootouder. Andere ouders hebben, net als Sharona, een stoel in de zon gezet. Ze maken een praatje en genieten van het mooie weer. Coördinator Bianca Pipping van de Speel-o-theek dekt een lange tafel. Even later serveert ze buiten voor iedereen een pannenkoek.

Eenzaam

Sharona komt al anderhalf jaar wekelijks met haar zoontjes naar de ouder-kindactiviteit in Crabbefhof. Ze kwam op het idee door de Instagrampagina Koters en koffie die door twee moeders is opgezet. "Ik ben een thuisblijvende moeder en voelde me soms een beetje eenzaam. Daarom zocht ik iets om samen met de kinderen te kunnen doen."

Een vast clubje

Ze voelt zich intussen helemaal thuis. "Het is altijd heel gezellig hier. Ik ken nu wat moeders en we praten met elkaar over wat we meemaken. We hebben een vast clubje, dat is heel fijn. Voor de jongens is het ook heel goed. Ze leren delen, wachten en met andere kinderen omgaan. Ik kan echt merken dat het goed voor hen is. Mijn oudste was niet zo snel met praten. Vanaf het moment dat we hier kwamen, ging dat beter. En ze vinden het hartstikke leuk, ze hebben altijd zin om te gaan."

Praten, spelen en genieten van een pannenkoek tijdens een ouder-kindactiviteit van de Speel-o-theek in Crabbefhof.

Spelen en ontmoeten

Elke vrijdagochtend zijn (groot) ouders en kinderen van 0 tot 4 jaar welkom in wijkcentrum De Nieuwe Stof in Crabbefhof. Ze kunnen met hun kind spelen, met andere ouders praten en advies krijgen. Speelgoed is er van de Speel-o-theek aan de overkant van de straat. Eén keer per maand organiseert de Bibliotheek Aanzet iets leuks, vaak een theatervoorstelling. En maandelijks schuift een gast aan. Bijvoorbeeld een kinderfysiotherapeut, een slaapcoach of een voedingsconsulent.

Een goede start voor het jonge kind

Ongestoord met je kind spelen, met andere ouders praten en advies krijgen over opvoeden. Ouders met kinderen van 1 tot 3 jaar kunnen hiervoor ook terecht bij de Ouder-Kindgroepen van JongJGZ. In Dordt West zijn er twee, bij peuterspeelzaal De Albatros in Wielwijk en bij peuterspeelzaal Kleurrijk in wijkcentrum de Koloriet in Krispijn.

Impuls voor peuter- en kleuteronderwijs

In Dordrecht start een grootschalige kwaliteitsverbetering van het onderwijs voor jonge kinderen (2,5–6 jaar) op basisscholen en voorscholen. Het doel? Onderwijsachterstanden op tijd aanpakken zodat kinderen sneller taal oppakken en beter kunnen leren. Met behulp van wetenschappelijk onderbouwde programma's wordt de kwaliteit van het onderwijs verbeterd. Leerkrachten en pedagogisch medewerkers worden intensief begeleid en getraind. Deze gezamenlijke aanpak, ondersteund door scholen en opvangpartners, loopt tot eind 2026 en vormt een stevige basis voor gelijke kansen voor ieder kind.

Drie kinderdagverblijven in Dordt West starten met voorschoolse educatie

Vanaf januari 2026 starten drie kleine kinderdagverblijven in Dordt West met voorschoolse educatie. Dit is speciaal voor jonge kinderen die moeite hebben met taal. De pedagogisch medewerkers leren werken met een nieuwe methode. Een coach helpt hen daarbij. Ook kopen de kinderdagverblijven extra materialen. Het geld hiervoor komt van het Nationaal Programma Dordt West. Zo krijgen jonge kinderen extra hulp.

Sterke start met het Dordts Leerprogramma

Het Dordts Leerprogramma (DLP) is een aanpak van de gemeente Dordrecht. Het doel is om kinderen van 0 tot 12 jaar beter te helpen, zodat ze geen achterstand oplopen op school. Scholen waar het risico hierop het grootst is, krijgen extra geld. Daarmee kunnen ze kinderen na schooltijd extra lesgeven in taal, rekenen en andere belangrijke vaardigheden.

Het team van programmabureau Samen Dordt West bezocht basisschool De Albatros in Wielwijk. Directeur Paul de Haan liet zien hoe zijn school werkt met het DLP. De klassen zijn klein en er is veel aandacht voor taal en rekenen. "Wie goed is in taal en rekenen, heeft later meer kansen. Dat blijkt uit onderzoek", aldus Paul de Haan. "De leerlingen voelen dat de leraren veel van hen verwachten. Zij willen die verwachtingen waarmaken. Daarom dagen we hen uit."

De Albatros werkt goed samen met peuterspeelzalen, wijkteams en ouders. Zo is er een sterke band tussen school en buurt. Deze op onderzoek gebaseerde manier van werken sluit aan bij de doelen van het Dordts Leerprogramma 2020–2030.

Kinderraad Dordt West aan de slag met gezond eten

Hoe kunnen kinderen uit gezinnen waar weinig geld is elke dag gezond eten? En wat moeten organisaties zoals de gemeente daarvoor doen? Met die vragen is de Kinderraad Dordt West aan de slag gegaan. De Kinderraad bestaat uit 14 leerlingen uit de groepen 7 en 8 van vrijwel alle basisscholen in Dordt West. Xavi Criellaard (11) is één van hen. Hij zit namens de Parkwijksschool in de Kinderraad (zie pagina 23).

Presentatie adviezen

Tijdens zeven bijeenkomsten verdiepen ze zich in het onderwerp. Ze praten niet alleen, ze gaan ook op onderzoek uit. Bijvoorbeeld bij de Voedselbank en bij een supermarkt. Hun adviezen gaan naar de gemeente en naar organisaties die werken met of voor kinderen in armoede.

Geld uit SPUK Kansrijke wijk

Voor het opzetten van de Kinderraad en het uitvoeren van de adviezen en aanbevelingen is geld beschikbaar gesteld door het Nationaal Programma Dordt West. Specialisten op het gebied van kinderopparticipatie begeleiden de kinderraad.

In de Kinderraad Dordt West zitten leerlingen van: De Fontein, Ikra, de Prins Bernhardschool, Mondriaan, Pius 10, Don Bosco, MKC Mozaïek, Parkwijk, John F. Kennedyschool (locatie Bosstraat)

De Kinderraad op bezoek bij de Voedselbank.

'Meestal gezond maar een snoepje mag ook wel'

Xavi Criellaard zit in de Kinderraad Dordt West. Zijn juf bracht hem op dat idee. "Ik zit al in de kinderraad van de Nestas Scholengroep. Daarom dacht ze dat dit wel iets voor mij zou zijn", zegt hij. "Ik vind het leuk, want het is gezellig en je ontmoet nieuwe mensen." Niet alle kinderen ontbijten 's ochtends, ontdekte Xavi. Zelf eet hij 'meestal wel gezond'. Hij houdt van pizza en taco's, maar ook van een maaltijdsalade, witte bonen en bloemkool. "En een snoepje mag ook wel."

Onderzoek door VWO leerlingen

Ongeveer 150 leerlingen uit 4 VWO van het Stedelijk Daltonlyceum hebben onderzoek gedaan in Oud-Krispijn, Nieuw-Krispijn, Wielwijk en Crabbehof. Ze zijn aan de slag gegaan met onderwerpen waarbij de blik van jongeren waardevol is. Zoals de vraag waaraan een ontmoetingsplek voor jongeren moet voldoen. En de vraag of jongeren ook als ze volwassen zijn in Dordt West willen blijven wonen. Om hierop antwoord te krijgen gingen ze o.a. in gesprek met leeftijdsgenoten die in de wijken wonen. Twee docenten maatschappijleer van de school begeleidden hen. De uitkomsten presenteerden ze in juni 2025 aan het college van burgemeester en wethouders.

Arbeidsmarkt en bestaanszekerheid

'Ze hadden
heel veel
geduld met mij'

Yahia Ebrahim in de
keuken van het Waterwiel.

Yahia Ebrahim (33) startte in september 2024 bij het Leerpraktijkpunt. Een goed half jaar later werkt hij bij Bakker Bart in het centrum van Dordrecht. Hij schuift broden de oven in, vult croissants en helpt collega's door hun werk voor te bereiden.

De uit Syrië afkomstige Yahia Ebrahim is sinds 2014 in Nederland en heeft de Nederlandse nationaliteit. Na een omzwerving langs zeven asielzoekerscentra kwam hij 2015 in Dordrecht terecht. Hij volgde taallessen en ging werken, bij online supermarkt Picnic en bij Post NL. Ook volgde hij een traject bij de Sociale Dienst Drechtsteden. Daar leerde hij hoe je een CV opstelt en trainde hij zijn sociale vaardigheden.

'De taal is moeilijk'

Toen zijn werk bij Post NL ophield kwam hij thuis te zitten. Zijn begeleider bij de Sociale Dienst stelde voor dat hij een poging zou wagen bij het Leerpraktijkpunt in het Waterwiel. "Ik had niet veel contact met mensen, de taal is moeilijk", zegt Yahia. "Daarom begon ik twee dagen in de week als afwashulp in de keuken. Later ben ik gaan helpen met serveren. Daardoor ging ik meer met mensen praten. Ook had ik één keer per week taallessen."

Warm bad

Bij het Leerpraktijkpunt kwam Yahia voor zijn gevoel in een warm bad terecht. "Johanna en Melvin hadden heel veel geduld met mij. Ze probeerden alles zo goed mogelijk aan mij uit te leggen. Ook de mensen met wie ik in de keuken werkte waren heel aardig."

Speciale band

Yahia ging steeds beter in zijn vel zitten. In januari 2025 kreeg hij het gevoel klaar te zijn om weer aan het werk te gaan. Een consultant Bemiddeling van de Sociale Dienst Drechtsteden vond een plek voor hem bij Bakker Bart. Het werk bevalt goed. Dat zijn werkdag om vijf uur 's ochtends begint is voor avondmens Yahia best een uitdaging. "Maar ik vind het niet erg, ik wil graag werken." Hij komt nog vaak voor de gezelligheid even langs bij het Waterwiel. "Ik heb een speciale band met de mensen hier."

Leerpraktijkpunt gaat door

Mensen zonder werk of dagbesteding op een zinvolle manier laten meedoen aan de maatschappij. Met dat doel startte in mei 2024 het Leerpraktijkpunt in het Waterwiel, een woonvoorziening voor ouderen in Wielwijk. Afgesproken werd om het een jaar te proberen. Vanwege de goede resultaten werken we aan afspraken om het Leerpraktijkpunt door te zetten. Daarbij willen we ook andere partners betrekken.

Samenwerkende partijen zijn de Sociale Dienst Drechtsteden, sociaal werk- en ontwikkelbedrijf Drechtwerk, Woonbron (eigenaar van het Waterwiel) en zorgaanbieder Salios. De dagelijkse leiding is in handen van Isa Cueto (Drechtwerk), Melvin Slooten (Sociale Dienst Drechtsteden) en Johanna de Bruin (Salios).

Geld kwam er van o.a. het Nationaal Programma Dordt West. De drempel om mee te doen is heel laag. Deelnemers bepalen zelf wat ze willen doen en hoeveel ze werken. En ze krijgen volop kansen. Om dingen uit te proberen en om fouten te maken. Deelnemers die in de horeca of de zorg willen werken, kunnen via Salios hun praktijkverklaring halen.

Isa Cueto, Melvin Slooten en Johanna de Bruin runnen het Leerpraktijkpunt.

Huizen inrichten en opruimen

Werkervaring doen deelnemers van het Leerpraktijkpunt op in het Waterwiel én daarbuiten. In het Waterwiel gaan ze aan de slag als assistent-kok, afwashulp of in de facilitaire dienst. In de wijken van Dordt West helpen ze mensen die in een huis wonen dat niet goed is ingericht. Zij brengen hen tweedehands meubels, gordijnen of andere spullen van de Stichting Geef het Dordt. Huizen die juist overvol staan, worden door hen opgeruimd. Zo zijn via het Leerpraktijkpunt al vijftig woningen onder handen genomen.

Resultaten Leerpraktijkpunt

Na negen maanden hadden 14 deelnemers aan het Leerpraktijkpunt een baan gevonden (13 hebben betaald werk, 1 heeft beschut werk). In het Waterwiel is het een stuk levendiger. Bewoners kunnen regelmatig meedoen met een bingo, spelletjesmiddag of ontbijtje van de maand. Ook lopen meer mensen uit de wijk binnen voor een praatje of een kop koffie. Wekelijks komen abonnees hun groente- en fruitpakket van To good to go ophalen. In november 2024 was het Waterwiel een week lang Sinterklaashuis en kwamen 580 basisschoolleerlingen uit Dordt West op bezoek.

Toekomstmakelaar Melissa Kuipers:

‘Wij staan naast mensen zolang als dat nodig is’

Inwoners van Dordt West zonder opleiding, zonder werk of op zoek naar een betere baan kunnen hulp krijgen van een toekomstmakelaar. “Wij blijven net zo lang naast inwoners staan totdat zij zeggen: het is goed zo”, zegt toekomstmakelaar Melissa Kuipers.

Het begon in oktober 2023 als project om mensen enthousiast te maken en klaar te stomen om te werken in de energietransitie. Bijvoorbeeld als installateur van zonnepanelen of als assistent loodgieter. Op dat moment was Melissa de enige toekomstmakelaar. Ruim anderhalf jaar later heeft zij twee collega's, Diana Khader en Tineke Geertsma. En er komt een derde bij. Zij zijn het eerste aanspreekpunt in de wijk voor bewoners die (ander) werk zoeken. Bemiddelen naar ander werk is een van de zaken waarmee de toekomstmakelaars aan de slag gaan. Bijvoorbeeld naar een baan in de zorg, ICT, logistiek, productie en administratie. Ook gaan mensen aan de slag in de energietransitie, al is dat aandeel klein.

Opleiding

De aanpak gaat niet alleen over mensen aan het werk helpen. De toekomstmakelaars kijken nadrukkelijk ook naar de zaken die dit in de weg staan. Zoals het ontbreken van een opleiding, het niet goed spreken van de taal of problemen in de privésfeer. Ze hebben daarom veel contact met opleiders als Zorgtalent en de Beroepentuin. En met andere organisaties die met en voor inwoners werken.

De woningcorporaties Woonbron en Trivire, Dordrecht Sociaal, Sociale Dienst Drechtsteden, UWV en Kickstart.

Bevlogen

Melissa: "Bij deze organisaties komen we bevlogen mensen tegen die de wil hebben om het echt beter te doen voor deze inwoners. Ze zijn allemaal nodig om dat voor elkaar te krijgen." Er zijn inmiddels mooie resultaten. Zoals de moeder die als schoonmaakster aan de slag kon bij SDK Kinderopvang en nu uit de bijstand is. "Toch hebben we niet alleen succesverhalen. Soms zijn de problemen zo groot, dat mensen een langere weg te gaan hebben. Ook lopen we aan tegen knelpunten in het systeem die een blijvende groei in de weg zitten. Dan moeten we mensen echt moed inpraten, creatief zijn en een langere adem hebben. Gelukkig leidt dit vaak tot mooie resultaten."

Lessen

Behalve de resultaten vindt Melissa de te leren lessen belangrijk. "Wanneer kunnen we als organisaties één gezamenlijk plan maken voor een inwoner? Hoe kunnen we concurrentie omzetten in samenwerking? Het is allemaal nodig om ervoor te zorgen dat we nog meer talenten kunnen benutten."

Resultaten toekomstmakelaars

- Sinds oktober 2023 zijn 166 inwoners van Dordt West via de mensen die in wijk werken/wonen in contact gekomen met de toekomstmakelaars
- Voor de meesten van hen is begeleiding van of via de toekomstmakelaars ingezet
- Van hen hebben 24 mensen werk gevonden
- Van de mensen die zijn aangemeld heeft 80 procent een migratieachtergrond. Dit brengt uitdagingen met zich mee op o.a. het gebied van taal
- De andere 20 procent zijn kwetsbare mensen die een vorm van hulp nodig hebben
- Van de mensen die begeleiding krijgen heeft 40 procent een uitkering
- Ongeveer 20 procent heeft werk, maar wil meer werken of ander werk
- Ruim 20 procent heeft geen eigen inkomen, de partner werkt of het zijn jongeren die bij hun ouders wonen

Lysanne van de Voorde van Dordrecht Sociaal en Carmen van Veen van de Uitvoeringsbrigade zetten zich in voor betere hulp aan inwoners.

‘We willen problemen blijvend oplossen’

Tien medewerkers van Dordrecht Sociaal experimenteren met een nieuwe manier van werken. Doel is dat mensen hun leven blijvend op de rit krijgen. Zaken die dit in de weg staan proberen ze te veranderen.

Om te beginnen zoeken de tien sociaal werkers mensen zoveel mogelijk op. “We gaan naar vindplaatsen”, zegt sociaal werker Lysanne van de Voorde, een van de tien leden van de zogenoemde kerngroep. “Daarom werken wij afwisselend bij Buurtwerk, bij het sociaal wijkteam, bij het jongerenwerk en bij de woningcorporatie.

Zo zijn we dichterbij bewoners en bij samenwerkingspartners. Daardoor kunnen bijvoorbeeld woningcorporaties ook snel schakelen bij zorgen en weten professionals elkaar beter te vinden.”

Lange termijn

Ook het helpen van mensen gaat anders. “We kijken meer naar de lange termijn. Naar duurzame groei zoals wij dat noemen”, zegt Carmen van Veen van de Uitvoeringsbrigade (zie pagina 29). “Een acuut probleem moet natuurlijk worden opgelost. Maar het is net zo belangrijk om iets aan de oorzaak te doen. Zeker omdat problemen steeds ingewikkelder worden.”

Samenwerking

De oorzaak kan te maken hebben met regels en protocollen. Bijvoorbeeld de regel dat een vraag om hulp binnen een bepaald aantal maanden behandeld moet zijn. Ook de soms haperende samenwerking tussen organisaties speelt een rol. Lysanne: “Vaak zijn meerdere organisaties bij een vraag betrokken. Iedere organisatie doet zijn deel, maar de hulpverleners zien niet altijd het geheel. Ook daarom is het werken bij andere organisaties fijn. Zo heb ik daar veel mensen leren kennen met wie ik nu een kort lijntje heb.”

Afspraak aanpassen

Regels en afspraken die in de weg zitten, proberen ze blijvend op te lossen. Zodat andere bewoners niet tegen dezelfde dingen aanlopen. Lysanne volgde de training Praktijkgestuurd ontwikkelen om hier scherp op te zijn. “Soms kunnen we een afspraak als collega’s onder elkaar aanpassen. Maar voor grotere veranderingen is meer nodig. Dan vertellen we managers of beleidsmakers op basis van de praktijk wat wél of niet werkt. Die staan daar gelukkig voor open. Zo zit ik binnenkort bij een wethouder om toe te lichten waar we tegenaan lopen.”

Resultaten Duurzame groei uit achterstand

'Wal keert schip' is een programma om gezinnen in Dordt West blijvend uit achterstand te laten groeien. Daarbij gaat het om financiën, wonen, gezondheid, veiligheid en werk. Sinds 2022 zijn meer dan 170 gezinnen begeleid. Voor elke gezin kwam een plan. Hoe het met de gezinnen gaat, wordt bijgehouden. Sommige zijn helemaal op de rit, andere hebben nog een vorm van hulp. Betrokken organisaties zijn de gemeente Dordrecht, woningcorporaties, de Sociale Dienst Drechtsteden en Dordrecht Sociaal. De Uitvoeringsbrigade begeleidt, coacht en traint medewerkers en organisaties. Een belangrijk resultaat van het programma is dat organisaties in de wijk beter samenwerken. Dat is te zien aan de manier waarop de kerngroep nu samenwerkt en nieuwe dingen uitprobeert.

Hulp voor de lange termijn

Twee groepen van zeventien medewerkers van Dordrecht Sociaal, Sociale Dienst Drechtsteden, Trivire en Woonbron hebben de training Praktijkgestuurd ontwikkelen (PGO) gevolgd. Daarin leren ze knelpunten aan de kaak stellen en oplossen. Dit draagt bij aan hulp voor inwoners die ook op de lange termijn werkt. Duurzaam werken geeft bewoners meer kans op een betere toekomst. Bij ingewikkelde problemen kan deze aanpak tot € 130.000 per casus besparen, berekende de Uitvoeringsbrigade.

Gesprekken met jongeren over omgaan met geld

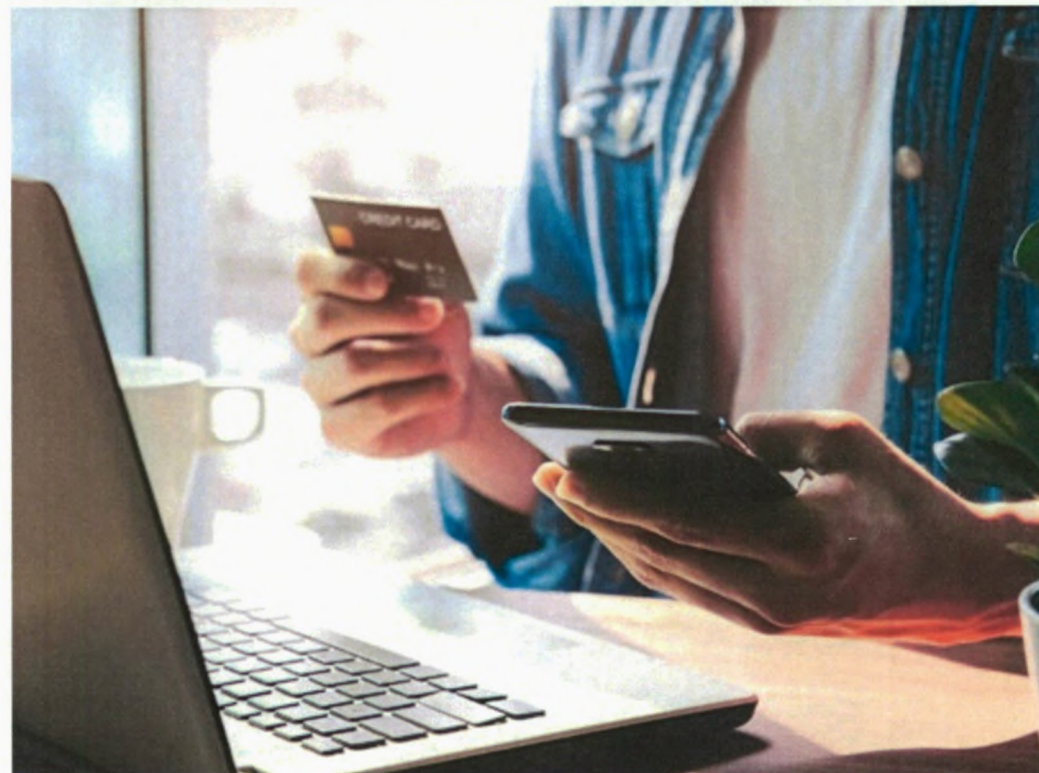
Een veilige ruimte waar ze kunnen 'chillen', maar ook iets kunnen leren over omgaan met geld. Het zijn zaken die jongeren in Dordt West vooruit kunnen helpen.

Dat bleek uit de gesprekken die tussen augustus en november 2024 met zo'n 25 jongeren in Dordt West zijn gevoerd. Het Nationaal Programma Dordt West heeft, als opdrachtgever en financier, het initiatief genomen voor dit project. De uitvoering is in handen van Number 5 Foundation.

De jongeren zijn benaderd via jongerenwerk R-Newt, Stichting Werkshop en Stichting Jongeren van de Wereld.

Doorbreken

Armoede wordt vaak doorgegeven van generatie op generatie. De wens om dit te doorbreken was de reden om met de jongeren in gesprek te gaan. Daarbij ging het over veel onderwerpen. Want armoede heeft met veel meer te maken dan alleen omgaan met geld. Het gaat ook over cultuur en gewoonten binnen een gezin.

Uitdagingen

Jongeren missen niet alleen informatie over geld en geldzaken. Ze weten ook niet goed om te gaan met alle uitdagingen van het leven. Vaak hebben zij dit thuis niet geleerd. Volgens de onderzoekers ligt hier een kans voor het onderwijs maar ook voor werkgevers. Ook sleutelfiguren zijn belangrijk. Zoals Lesley Esjasas van Stichting Werkshop (zie pagina 31). Sleutelfiguren kunnen bepaalde hulp of ondersteuning bieden, maar kunnen ook een rolmodel zijn. Hulpverleners, jongerenwerkers, familieleden, trainers en oudere jongeren zijn voorbeelden van rolmodellen. De kansen die het onderzoek laat zien worden de komende tijd vertaald naar concrete acties.

Lesley Esjasas,
jobcoach bij
de Werkshop

'Veel jongeren dromen van 'snel geld''

"Veel jongeren hebben een onrealistisch beeld van geld en inkomen. Ze dromen van 'snel geld', zonder te weten waar ze recht op hebben of hoe ze aan dat geld kunnen komen", zegt Lesley Esjasas, jobcoach bij de Werkshop. Deze organisatie bemiddelt mensen naar een opleiding of werk.

"Zodra iets meerdere stappen vergt, haken ze af. Niet per se uit onwil, maar omdat ze dit nooit van huis uit, via school of de omgeving hebben meegekregen. Deze combinatie van factoren maakt financiële zelfredzaamheid een uitdaging voor veel jongeren in deze buurt."

'Bestaanszekerheid begint bij inzicht'

In Dordt West wonen veel inwoners met een algemene bijstands-uitkering. Voor hen is niet altijd duidelijk welke aanvullende regelingen er zijn. Het aanbod is groot, de regels zijn ingewikkeld en om hulp vragen is soms moeilijk. Daarom nodigt de Sociale Dienst Drechtsteden hen uit voor de Bestaanszekerheidscheck.

"Hoewel de naam misschien anders doet vermoeden, werken we geen vragenlijst af. We gaan echt in gesprek met mensen", zegt Sonja Riad, afdelingshoofd team Dordrecht West bij de Sociale Dienst Drechtsteden (SDD). "We bespreken hoe iemand ervoor staat op alle gebieden van het leven. We kijken naar de financiën, maar ook naar hoe iemand woont, naar welzijn en gezondheid en naar hoe iemand zijn tijd doorbrengt."

In één oogopslag

Bij de vorming van het team Dordrecht West is rekening gehouden met het Nationaal Programma Dordt West. Het team bestaat uit specialisten op het gebied van werk, Wmo, handhaven en schuldhulpverlening. Met partijen die een rol spelen bij andere onderdelen van de check zijn korte lijntjes. Zoals de woningcorporaties of Dordrecht Sociaal. De check maakt in één oogopslag duidelijk waar iemand recht op heeft. Denk aan het Persoonlijk minimabudget (PMB) en andere minimaregelingen.

Grip krijgen

"En dat werkt", zegt Sonja. "We zien dat meer regelingen worden aangevraagd én toegekend. Inwoners vertellen dat de check hen helpt om grip te krijgen op hun situatie. Ook kunnen we inwoners makkelijker en sneller verbinden aan die partijen die hen kunnen helpen. Bestaanszekerheid begint bij inzicht."

Samenwerking

De SDD doet de Bestaanszekerheidscheck in alle gemeenten waar de dienst actief is. "Inwoners en organisaties reageren heel positief", zegt Sonja. "Ik hoop dat we nog meer kunnen gaan samenwerken met vrijwilligersorganisaties. Die staan vaak heel dicht bij inwoners. Vergeleken met hen zijn wij toch wel een reus."

Resultaten Bestaanszekerheidscheck

In Dordt West leven ongeveer 1300 inwoners van een uitkering. In 2024 is met 90% van hen een Bestaanszekerheidscheck gedaan. Het aantal aanvragen bijzondere bijstand steeg met 34% ten opzichte van 2023. Het aantal nieuwe trajecten schuldhulpverlening steeg met 50%. Het aantal Persoonlijke minimaregelingen (PMB) dat is toegekend steeg met 6%.

**"Iedereen krijgt volop
kansen. Om dingen
uit te proberen en om
fouten te maken."**

Isa Cueto, Melvin Slooten en Johanna de Bruin, Leerpraktijkpunt

Leefbaar en veilig

Samen werken aan een weerbare wijk

Het Nationaal Programma Dordt West zet zich in om buurten weerbaarder te maken tegen ondermijning en criminaliteit. Een sterke gemeenschap begint bij verbinding en betrokkenheid van bewoners. Twee spelers hierin zijn wijkmanager André Klijmij en Souad Achour van Stichting Inclusia. Zij vertellen wat er op dit gebied gebeurt.

Wijkmanager André Klijmij tussen collega-wijkmanager Anka Muller (links) en programmadirecteur Mirjam Vermaat (rechts) tijdens het Krispijnfestijn.

Een weerbare buurt begint bij verbinding

André Klijmij, wijkmanager Krispijn, werkt mee aan de aanpak 'weerbare gemeenschappen tegen ondermijning'. Het ministerie van Sociale Zaken financiert deze aanpak. "We richten ons op het versterken van buurten en het tegengaan van criminaliteit. Hierin werken bewoners en organisaties samen", aldus André Klijmij.

Buurten sterker maken

"Het doel is om buurten weerbaarder te maken tegen criminaliteit. We organiseren bijvoorbeeld koffieochtenden in buurthuis De Koloriet in Krispijn, waar bewoners elkaar ontmoeten en vertrouwen opbouwen. We werken nog niet officieel onder de naam 'weerbare gemeenschappen', maar we zijn er hard mee bezig."

Verbinding als basis

"Een sterke gemeenschap begint met verbinding. In de wijk zien we overlast van jongeren, zoals vernielingen en incidenten. We probeerden ouders te betrekken via voorlichtingsavonden, maar deze werden niet zo goed bezocht. Daarom kiezen we nu voor een laagdrempelige aanpak met koffieochtenden. Dit biedt bewoners de kans om elkaar te leren kennen en wijkproblemen te bespreken."

Hoe ouders meer betrokken raken

"Weerbaar opvoeden past goed bij 'weerbare gemeenschappen'. Samen met Stichting Inclusia bieden we de training 'Opvoeden in dilemma' aan. Dit helpt ouders bewustere opvoedkeuzes te maken. De eerste groepen hebben de training al gevolgd, en binnenkort starten we met een derde groep. We werken nu ook met Buurtwerk om meer ouders te bereiken."

Weerbaar opvoeden als sleutel tot verandering

Souad Achour, oprichter van Stichting Inclusia, richt zich op het versterken van ouders om kinderen een stabiele basis te bieden.

Wat doet Stichting Inclusia in Dordt West?

"Inclusia is al twee jaar actief in Dordt West, waar we ouders helpen met het opvoeden van hun kinderen in een ingewikkelde samenleving. Onze trainingen richten zich op het weerbaar opvoeden en het maken van bewuste keuzes. We bieden trainingen aan zoals Opvoeden in dilemma. Hierin krijgen ouders inzicht in hoe hun opvoedingskeuzes invloed hebben op de ontwikkeling en weerbaarheid van hun kinderen. Kinderen leren niet alleen van wat je zegt, maar vooral door wat je doet."

Waarom deze trainingen?

"Kinderen groeien op in verschillende werelden: thuis, op school, op straat en online. Soms versterken deze werelden elkaar, maar ze kunnen ook botsen. Dit kan bij kinderen zorgen voor onzekerheid, polarisatie of zelfs radicalisering. In onze trainingen bespreken we veelvoorkomende dilemma's: Hoe geef je jouw cultuur door zonder je kind te beperken? Hoe bescherm je je kind terwijl je het toch vrijlaat? En hoe begeleid je hun gebruik van sociale media?"

Wat leren ouders?

"Het doel is om ouders sterker te maken. Als zij zich bewust zijn van hun eigen identiteit, kunnen ze beter omgaan met negatieve invloeden. Het gaat niet om perfect zijn, maar om bewust keuzes maken. Door open te communiceren en een veilige basis te bieden, help je kinderen om op te groeien tot zelfstandige en sterke personen."

Wat zijn de resultaten?

"We horen vaak dat ouders elkaar beter leren kennen door onze trainingen. Ouders die elkaar eerst alleen maar zagen, maken nu een praatje op het schoolplein of in de straat. Ze bespreken zelfs de opdrachten uit de training. Dit zorgt voor meer verbinding en een sterker gemeenschapsgevoel. Als ouders elkaar steunen, bouwen ze een stevige basis voor hun kinderen. Samen maken we opvoeden sterker én een gedeelde verantwoordelijkheid."

Samen sterk: jongeren op het rechte pad

Het team van Preventie met Gezag (PmG) helpt jongeren van 8 tot 27 jaar. Het doel is jongeren sterker en zelfverzekerder maken, zodat ze niet in de criminaliteit belanden. Als dat toch gebeurt, krijgen ze hulp om weer op het rechte pad te komen en te blijven.

Kwetsbare jongeren in beeld

In de afgelopen anderhalf jaar heeft het team contact gehad met kwetsbare jongeren. Dit zijn jongeren met problemen thuis, die niet meer naar school gaan, verkeerde vrienden hebben of gedragsproblemen vertonen. Samen met deze jongeren maakt het team een plan om hen weer op het rechte pad te krijgen.

Resultaten

Er is een vroegsignaleringstafel opgericht. Hier bespreken organisaties jongeren die ze tegenkomen. Door vroeg in te grijpen en samen te werken, hopen ze grotere problemen te voorkomen. Ook is er een loket voor jongeren die van school zijn gestuurd. In plaats van thuis te zitten, melden ze zich de volgende dag bij het loket. Samen met professionals en ouders maken ze een plan om herhaling te voorkomen. Ze krijgen ook de hulp die nodig is om aan hun toekomst te werken.

Menukaart

De hulp is soms nog versnipperd. Daarom heeft het team van PmG een online menukaart gemaakt die laat zien welke soorten hulp en ondersteuning er zijn. Samen met professionals en/of hun ouders kunnen jongeren op basis van deze menukaart kijken aan welke ondersteuning ze behoefte hebben. Door hen op deze manier invloed te geven, werkt de hulp beter. Ook wordt gewerkt aan veilige ontmoetingsplekken voor jongeren.

Dordt West veiliger maken

Jeugdcriminaliteit voorkomen en jongeren weerbaarder maken is goed voor de veiligheid van Dordt West. Preventie met Gezag (PmG) richt zich hierop. De gemeente Dordrecht en justitie kregen geld van het rijk voor deze aanpak. Het team van PmG bestaat uit coördinatoren, een wijkagent, jeugdboa's, leerplichtconsulenten en beleidsadviseurs. Het team werkt samen met partners zoals Dordrecht Sociaal, Dordt Sport, de politie en het Openbaar Ministerie.

Preventie met Gezag in cijfers

Het jongerenwerk heeft **42** jongeren in beeld gebracht. Deze jongeren krijgen extra aandacht en begeleiding om hen op het juiste pad te houden. De jeugdboa's hebben **64** jongeren staande gehouden en **22** boetes uitgedeeld om de veiligheid en orde in de openbare ruimte te handhaven. Ook hebben ze **5** huisbezoeken afgelegd. De sportontmoetingsplek de Koloriet heeft **55** deelnemers verwelkomd. Hier kunnen jongeren samen sporten en sociale contacten leggen, wat goed is voor hun fysieke en mentale gezondheid. De leerplichtconsulenten ontvingen het afgelopen jaar **95** verzuimklachten.

Nieuw leven voor gereedschap van criminelen

Het Nationaal Programma Dordt West werkt samen met het Openbaar Ministerie aan 'maatschappelijk herbestemmen'. Daarmee krijgen van criminelen afgepakte spullen een nuttige, nieuwe bestemming.

Zo ontving het Da Vinci college inbeslaggenomen gereedschap. Bij de leerlingen van de bouwopleiding aan de MH Trompweg in Wielwijk komen deze spullen goed van pas.

Duurzamer

Inbeslaggenomen spullen van criminelen werden vroeger vaak vernietigd of verkocht. De laatste tijd probeert het OM steeds vaker om ze een nieuw leven te geven. Dat is duurzamer én een manier om iets terug te geven aan de maatschappij. Dat geldt zeker voor kwetsbare wijken die te lijden hebben (gehad) onder criminelen.

Huishoudens met laag inkomen

Eind 2023 begon een proef met het schenken van goederen tot een bedrag van € 100,- per stuk. In onder andere Rotterdam en Amsterdam gingen goederen naar organisaties die huishoudens met een laag inkomen ondersteunen.

Bewoners doen mee

Bewoonster Bea Kolk vecht voor een **schoon** en **fijn Krispijn**

Bewoonster Bea Kolk voor de muurschildering in de Brederodestraat.

Meedoen aan een bewonersonderzoek kan grote gevolgen hebben. Daarvan is Bea Kolk het levende bewijs. In 2023 deed ze mee aan Hart voor Heel Krispijn, een project van de GGD Zuid-Holland Zuid (zie pagina 40). Twee jaar later zit ze in het bestuur van de inmiddels gevormde Wijkraad Krispijn. Ze is bijna dagelijks in de weer met haar buurt en wijk. Als dat nodig is, onderhandelt ze stevig met bijvoorbeeld de gemeente.

Bea is blij met de resultaten van Hart voor Heel Krispijn. De vrolijke groene afvalbakken in de vorm van een kikker op het Gouverneursplein, Mauveplein en in de Brederodestraat doen hun werk. "Er ligt echt minder afval op straat. De ruime opening van de bakken helpt vast mee."

Boomspiegels adopteren

De bak in de Brederodestraat, bij haar om de hoek, leegt Bea zelf. Vier vakken met vaste beplanting in hetzelfde deel van de straat staan inmiddels op haar naam. "Die gaan we, met elkaar, mooi beplanten. In de Vondelstraat en Tesselschadestraat hebben bewoners de boomspiegels geadopteerd. Daarvoor zijn we als Wijkraad langs de deuren gegaan. Ook deze stukjes grond rondom bomen kunnen we dus beplanten en inzaaien."

Oprichting Wijkraad

Dat Hart voor Heel Krispijn ophield leidde tot de oprichting van de Wijkraad Krispijn. "We vonden het zo zonde om te stoppen nu we net op gang waren", zegt Bea. "Bovendien vind ik: als je je ergert aan dingen kan je maar beter zelf proberen om er iets aan te doen."

Korte lijnen

Sinds oktober 2024 is de stichting Wijkraad Krispijn een feit. "We merken dat we steeds meer voor elkaar krijgen. De lijntjes met de gemeente en met het Nationaal Programma Dordt West zijn kort. Daar moeten we gebruik van maken. In het verleden kwam onze wijk er vaak bekaaid vanaf. 'Het is toch maar Krispijn', hoorde je dan. Ik blijf vechten om onze wijk schoner, mooier en fijner te maken."

Hart voor Heel Krispijn

Bewoners van Krispijn voelen zich minder gezond dan elders in Dordrecht. Dat was de aanleiding voor het project Hart voor Heel Krispijn. Uitgenodigd en begeleid door de GGD Zuid-Holland Zuid ging een groepje bewoners met dit onderwerp aan de slag. Zij besloten zich te richten op het zwerfvuil in de wijk. Want een schone en fijne omgeving is goed voor de gezondheid.

De wijkbewoners gingen in de eigen wijk op onderzoek en kwamen met ideeën waarvoor de gemeente geld uittrok. Op een gevel kwam een kleurige muurschildering. Tussen de speeltoestellen in de Brederodestraat liggen tegels met afbeeldingen van kindertekeningen. Drie afvalbakken in de vorm van een kikker moeten kinderen verleiden om afval op de goede manier weg te gooien (zie foto). Bovendien was er een feestje om de vernieuwingen te vieren.

Er zat nog wat geld in de pot. Daarvan is een opruimfeest gehouden.

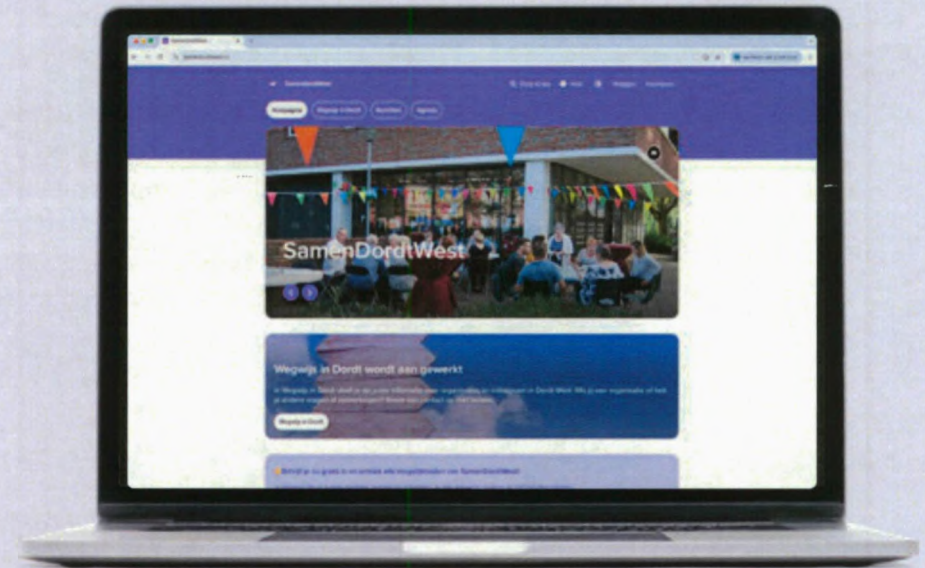
Ook bewoners Wielwijk en Crabbehof doen onderzoek

Ook bewoners van Wielwijk en Crabbehof doen onderzoek in hun buurt. Ze krijgen hierbij hulp van de GGD Zuid-Holland Zuid. De bewoners werken samen met professionals en zijn mede-onderzoekers.

In Wielwijk gaat het onderzoek over schone lucht en wat dat betekent voor de gezondheid. In Crabbehof gaat het over hoe belangrijk het is dat mensen zich verbonden voelen met elkaar.

Het Nationaal Programma Dordt West heeft opdracht gegeven voor deze onderzoeken. Het is belangrijk dat bewoners hun kennis gebruiken en meer invloed krijgen in hun wijk.

Bewoners kiezen onderwerpen die zij zelf belangrijk vinden. Soms zijn dat andere onderwerpen dan waar organisaties aan denken. Dat is voor ons juist waardevol. Door deze aanpak leren bewoners niet alleen hoe ze onderzoek doen, maar ook hoe ze zelf iets kunnen veranderen in hun buurt. Zo kunnen ze beter in gesprek gaan met de gemeente, woningcorporaties en andere organisaties.

SamenDordtWest.nl

Bewonersplatform SamenDordtWest.nl

Het digitaal bewonersplatform SamenDordtWest.nl gaat in september 2025 online. De afgelopen maanden is hard gewerkt aan deze online ontmoetingsplek. Buurtbewoners kunnen elkaar er vinden, lezen wat er te doen is in de buurt en informatie uitwisselen. Ook helpen zij bij het plaatsen van teksten en het actueel houden van de site.

Inwoners betrekken

SamenDordtWest.nl biedt één centrale plek waar inwoners alles kunnen vinden over hun buurt. Zoals nuttige voorzieningen, sociale initiatieven, oproepjes en inspirerende ideeën. Daarnaast bevat het platform een overzicht van verenigingen en organisaties die zorg en ondersteuning bieden. Het Nationaal Programma Dordt West wil voor en mét inwoners werken. Inwoners betrekken is en blijft daarom onverminderd belangrijk.

Tekst en uitleg over Nationaal Programma Dordt West

Waaraan werkt het Nationaal Programma Dordt West, wie zijn daarbij betrokken en wat is de stand van zaken? Gemeenteraadsleden, bestuurders, directies en Mt-leden van betrokken organisaties lieten zich in april 2025 informeren in het Waterwiel in Wielwijk.

Waarnemend burgemeester van Dordrecht Peter van der Velden opende de bijeenkomst. Hij prees de integrale aanpak en de lange termijn van het programma. "Dat biedt kansen die we moeten pakken. Bewoners verdienen dat. Zij maken Dordrecht tot wat het is."

Vier thema's

De bezoekers gingen met medewerkers van het programmabureau in gesprek over vier thema's aan even zoveel tafels. Het duurzamer maken van particuliere woningen in Crabbehof en Krispijn met geld uit het Volkshuisvestingsfonds; inspanningen om jongeren op het rechte pad te houden (Preventie met Gezag) en alles wat gebeurt om mensen aan het werk te krijgen. Aan de vierde tafel vertelden leden van de Wijkraad Krispijn over hun inzet voor de wijk. Ook ging het over hun ervaringen met het Nationaal Programma Dordt West.

De gesprekken in het Waterwiel verliepen geanimeerd.

Stip op de horizon

"Niet alle effecten zijn direct zichtbaar maar er wordt veel geïnvesteerd, bijvoorbeeld in onderwijs. Die stip op de horizon vinden mensen fijn", zei Abdullah Uysal, fractievoorzitter van GroenLinks in de gemeenteraad, nadat hij met de wijkraad had gesproken. "Deze bijeenkomst geeft een mooi beeld van de invalshoeken van waaruit wordt gewerkt", vond Matthijs Riemens, directeur van Dordrecht Sociaal.

Bewonersplatform

Voor bewoners was er ook 's avonds nog een bijeenkomst in het Waterwiel. Zij werden bijgepraat over het digitaal bewonersplatform SamenDordtWest.nl waaraan wordt gewerkt. Ook ging het over de rol van buurtverbinder. Bewoners kunnen deze rol op zich nemen als het platform van start gaat.

'Bewoners onmisbaar bij onderzoek doen'

**Ontmoetingsplekken, de toekomst van jongeren en afval.
Naar deze drie onderwerpen doen bewoners en medewerkers
van het Nationaal Programma Dordt West samen onderzoek.**

"Van deze onderwerpen zeiden de bewoners: dit vinden wij heel belangrijk. Hier moet echt iets aan gebeuren", zegt Marjet Visscher van Hoger Onderwijs Drechtsteden, een samenwerkingsverband van vier hogescholen. Als kenniscoördinator maakt zij deel uit van het kennis coördinatieteam van het Nationaal Programma Dordt West (zie kader).

Lokale Leeragenda

Bewoners en medewerkers hebben twee bijeenkomsten over de zogenoemde Lokale Leeragenda achter de rug. Al pratend en afwegend kwam de keuze voor de drie onderwerpen tot stand. Daarna ging het over het onderzoek zelf. Marjet: "Er is gepraat over vragen als 'wat weten we nog niet', 'hoe gaan we onderzoeken', 'wie moeten we erbij betrekken.'"

Keuzes maken

De volgende stap is per onderwerp bepalen welk type onderzoek het beste past. Dan volgt de keuze voor wie het onderzoek gaat uitvoeren. Marjet en haar collega's 'bewaken' dat bewoners van begin tot eind betrokken zijn. Het idee is om te werken met een periode van een half jaar. "We doen onderzoek om nog scherper te krijgen wat er echt zou moeten gebeuren. En we willen samen met bewoners oplossingen ontwerpen", zegt Marjet.

Luisteren

"We hopen meer inwoners op het spoor te komen die met ons willen optrekken. En die misschien zelf wel onderzoek willen doen", zegt Marjet. "Als ik zelf inwoners spreek, merk ik telkens hoe belangrijk en goed het is om te luisteren. Iedereen heeft ideeën over hoe dingen beter zouden kunnen. Bewoners én professionals. Laten we die overtuigingen naast elkaar leggen en kijken of ze kloppen."

De goede dingen doen op de goede manier

Maakt het Nationaal Programma Dordt West daadwerkelijk verschil voor de inwoners en de wijken? Gebeuren de dingen die moeten gebeuren? En gebeuren deze dingen op de goede manier? Om deze vragen te kunnen beantwoorden is voortdurend onderzoek nodig. Daarmee houdt het kennis coördinatieteam van het NPLV zich bezig.

Samenhang

Het team brengt kennis vanuit ervaring samen met kennis van professionals en vanuit de wetenschap. Inwoners zijn daarbij onmisbaar. Daarom zorgt het team dat inwoners van begin tot eind kunnen meedenken over en betrokken zijn bij onderzoek. Maar het team doet meer. Het houdt zicht op de onderzoeken die in Dordt West lopen en kijkt naar de samenhang. Bovendien bewaakt het team dat de geleerde lessen in praktijk worden gebracht.

Inzet Wijkbakkie onderzocht

Om werken met de lokale leeragenda uit te proberen is proefgedraaid met een onderzoek naar het Wijkbakkie. Dit rijdende koffieapparaat wordt bestuurd door wijkconciërge Johan Klootwijk. Het is regelmatig in de wijken van Dordt West te vinden. Vaak staan er professionals bij, zoals de wijkmanager, een politieagent of een medewerker van Buurtwerk. Zij gebruiken het Wijkbakkie om in contact te komen met inwoners. Gratis koffie uitdelen is daarvoor een prima middel.

Op pad met de wijkconciërge

Medewerkers van het programmabureau Samen Dordt West zijn met Johan op pad gegaan. Zij gingen met inwoners in gesprek om te horen wat er bij hen leeft.

Graag tot ziens!

Koffie drinken verbindt. Het team van programmabureau Samen Dordt West hoopt nog veel kopjes koffie te drinken met bewoners en vertegenwoordigers van organisaties. Om naar elkaar te luisteren en van elkaar te leren. Graag tot ziens in Dordt West!

Terugblik 1,5 jaar

Nationaal Programma Dordt West 2023-2043
juni 2025

In opdracht van: Alliantie Dordt West

Tekst: Partners Dordt West

Vormgeving: Impuls Ontwerpt

Fotografie: Rob Acket, Anke Bot, gemeente Dordrecht, Sicco van Grieken,
Energiehulp, Mark Isarin, Jeroen Niemeijer